

طرح اصلاح بند(۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور و قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶ (طرح اصلاح ماده(۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶)

مرحله اول

مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۹/۱۰

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۹/۲۰

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون، بند(۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور ملغی‌الاثرب و ماده(۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶/۸/۹ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

«ماده ۵- در مواردی که انجام کارهای ساختمانی مستلزم اخذ پروانه می‌باشد مراجع ذی‌ربط مکلفند صدور پروانه را منوط به ارائه رسید پرداخت حق بیمه برای هر متر مربع نمایند. حق بیمه متعلقه برای هر متر مربع زیربنا بر اساس حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار و بر مبنای ارزش معاملاتی املاک و متراژ و طبقات موضوع ماده(۶۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن، سطح زیربنا و سایر شاخصهای ارزش‌گذاری منطقه‌ای اعم از شهری و روستایی با توجه به ضریب محرومیت آنها طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و با هماهنگی سایر دستگاههای ذی‌ربط تهیه و حداکثر ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. در هر صورت نرخ حق بیمه با توجه به شاخصهای مورد اشاره در آیین‌نامه موصوف نباید بیش از چهار درصد (۴٪) حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار باشد.»

الف - نظرات مخالف

- از آنجا که در قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶ بر لزوم بیمه کارگران ساختمانی تأکید شده است و از سوی دیگر، بند(۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۷، اجرای قانون مزبور را در سال ۱۳۸۷ لازم‌الاجراء ندانسته بود، به نظر می‌رسد مصوبه اخیر مجلس درصدد بازگشت به اجرای قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران

ساختمانی در سال ۱۳۸۷ و لغو بند (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۷ است. بدین لحاظ، با توجه به اینکه دولت و وزارتخانه‌های دولتی نیز برای انجام کارهای ساختمانی خود، مشمول قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی و الزام مندرج در آن می‌شوند و از سوی دیگر، در قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی، پیش‌بینی شده که بخشی از سهم بیمه تأمین اجتماعی کلیه کارگران ساختمانی را نیز دولت پردازد، لذا از هر دو جهت مزبور، این طرح مصوب مجلس، منجر به افزایش هزینه عمومی و ایجاد بار مالی برای دولت می‌شود، بدون آنکه طریق تأمین این هزینه در مصوبه معلوم شده باشد. بنابراین، این مصوبه مغایر با اصل ۷۵ قانون اساسی است.

- با توجه به نظریه تفسیری شورای نگهبان^(۱) از اصل ۵۲ قانون اساسی مبنی بر اینکه «بودجه سالانه کل کشور و متمم آن و اصلاحات بعدی مربوط - در غیر مورد تغییر در ارقام بودجه - می‌بایست به صورت لایحه و از سوی دولت تقدیم مجلس گردد»، مصوبه مزبور که به صورت طرح تقدیم مجلس شده است، وجاهت قانونی ندارد؛ زیرا این مصوبه، مربوط به اصلاح قانون بودجه است که می‌بایست به صورت لایحه به مجلس بیاید و مورد بررسی قرار گیرد. از این لحاظ، این مصوبه مغایر با اصل ۵۲ قانون اساسی و نظریه تفسیری شورای نگهبان راجع به این اصل است.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

ج - تصمیم شورا

مصوبه مزبور، به اتفاق آراء حاضرین (۱۱ رأی)، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی و نظریه تفسیری شورای نگهبان در این خصوص شناخته شد.

۱. نظریه تفسیری شماره ۲۸۷ مورخ ۱۳۷۴/۳/۱۷ شورای نگهبان:

«نظر تفسیری شورای نگهبان نسبت به اصل ۵۲ قانون اساسی این است که:

۱- بودجه سالانه کل کشور و متمم آن و اصلاحات بعدی مربوط - در غیر مورد تغییر در ارقام بودجه - می‌بایست به صورت لایحه و از سوی دولت تقدیم مجلس گردد.
 ۲- در مورد امکان تغییر در ارقام بودجه از طریق طرحی که نمایندگان محترم تقدیم مجلس می‌کنند شورای نگهبان به رأی نرسید.»

نظریه (مرحله اول) شورای نگهبان^(۱)

با توجه به اصل ۵۲ قانون اساسی و نظریه تفسیری شماره ۲۸۷ مورخ ۱۳۷۴/۳/۱۷ شورای نگهبان از این اصل، چون اصلاحات بعدی مربوط به بودجه سالانه کل کشور نیز باید به صورت لایحه و از سوی دولت تقدیم مجلس گردد و اصلاحیه مذکور در خصوص حذف بند(۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۸۷ کل کشور به صورت طرح تقدیم مجلس محترم گردیده است، فلذا مخالف این اصل شناخته شد.

مرحله دوم

مصوبه اصلاحی مجلس شورای اسلامی: ۱۳۸۷/۱۲/۱۴

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۸۷/۱۲/۲۶

عنوان طرح به شرح زیر اصلاح شد:

«طرح اصلاح ماده(۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۶»

ماده واحده - ماده(۵) قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب

۱۳۸۶/۸/۹ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

«ماده ۵- در مواردی که انجام کارهای ساختمانی مستلزم اخذ پروانه می‌باشد، مراجع ذی‌ربط مکلفند صدور پروانه را منوط به ارائه رسید پرداخت حق بیمه برای هر متر مربع نمایند. حق بیمه متعلقه برای هر متر مربع زیربنا بر اساس حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار و بر مبنای ارزش معاملاتی املاک و متراژ و طبقات موضوع ماده(۶۴) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن، سطح زیربنا و سایر شاخصهای ارزش‌گذاری منطقه‌ای اعم از شهری و روستایی با توجه به ضریب محرومیت آنها طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و با هماهنگی سایر دستگاههای ذی‌ربط تهیه و حداکثر ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. در هر صورت، نرخ حق بیمه با توجه به شاخصهای مورد اشاره در آیین‌نامه موصوف نباید بیش از چهار درصد (۴٪) حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار باشد.»

۱. مندرج در نامه شماره ۲۹۵۷۳/۳۰/۸۷ مورخ ۸۷/۹/۲۳ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.

الف - نظر مخالف

- نظری ابراز نشد.

ب - نظر موافق

- نظری ابراز نشد.

نظریه نهایی شورای نگهبان^(۱)

مصوبه مذکور، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی

شناخته نشد.

---

۱. مندرج در نامه شماره ۸۷/۳۰/۳۱۷۹۹ مورخ ۸۷/۱۲/۲۷ شورای نگهبان، خطاب به رئیس مجلس شورای اسلامی.